

ACC. N:R M. 8127:1-4.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Håkan Ek
Härad: Härjedalers Adress: Olofsgat. 6, Kävlinge
Socken: Kävlinge Berättat av: Densamme
Uppteckningsår: 1942 Född år 1869 i Löderwidinge

Orud fot, ont med, ont märke o.s.v.
Bortbyting m.m.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

L.u.F. 26.

Landskap: Skåne
 Härad: Harjagers
 Socken: Kävlinge
 Uppteckningsår: 1942. fam.

Upptecknat av: Hakon Ek
 Adress: Olafsgatan 6
 Berättat av: Hakon Ek
 Född år: 1869. Södervidinge.

Om ond fot, ont mot, ont möte, ond hand,
 god hand, ont skalle L. U. F. 26
 1. Någon sägens om ond fot känner jag
 ej till.

L. U. F. 26.

Personer som med hemlig konst
 brukade bota folk och kreatur ansågs
 också kunna med sin blick skaffa
 sjukdom från både folk och kreatur och
 därför fick inga obeköriga, isynnerhet
 äldre gummor, komma in i stallen.
 Blev kreaturen magra och sjuka och
 dogo, så troddes att någon "förgjort" dem
 och då var där ingenting annat att göra
 än att söka någon sk. blots som med

Skriv endast på denna sida!

hemliga medel kunde bota dem. Som
vitaminerna inte var uppfunna då,
så var där ingen som visste att det
var vitaminbrist i fodret som fattades.
Om personer som skulle uttälja ett vikt-
ligt ärende, först mötte en kvinna, i syn-
nerhet om det var en äldre gumma så
troddes det, att det blev otill med ärendet.
Det förekom att vid ett sådant möte att
vederbörande vände om igen och uppskött
ärendet till en annan gång. Var man
riktigt försiktig så skickades en man ut
åt vägen för att sedan vända om, så att
vederbörande skulle få karlamöte. Sen
var det inte farligt att möta vem som helst.
Ty det var endast det första mötet som hade
någon betydelse. Här är ännu personer
som brukar spottas när de ser en katt springa
över vägen framför dem.

12. En barnaföderska som "lag & inom kyrke", ej kyrktugen, fick icke gå till någon granne eller gå över vägen. Om det troddes att det villade skada vet jag inte men det var nog mäkt för barnets skull ty i så fall kunde där komma något troll och byta ut barnet mot någon trollunge. Visserligen var man ganska säker för bortbyting om barnet var döpt och där var lagt stul i vaggan, men riktigt säker var man inte förrän modern var kyrktugen. Att det var en bortbyting syntes inte strax, det visade sig inte förrän senare. En bortbyting fick stort kurrud, slö och färing blick, klont och magert utscende och kunde inte lära tala ordentligt. Om där var någon bot så man kunde få byta om igen kan jag inte erinra mig.

för när är den

Jag läste en bok om Simbristhamn, att vid
 en eldsvåda i Simbristhamn på 1700 talet var
 där två borgarhusstrur som gick till en barna-
 förelserka som ej blivit kyrketugen och fick
 henne med sig för att gå omkring huset
 som brunn för att elden ej skulle sprida sig.
 Borgarhusstrurna blev sedan av rådhusrätten
 dömda till böter för vidskopelse. Nikolavius
 skriver i "Folklivet i Skutts härad" att om
 en havande kvinnan visade sig utan huvud-
 duk kunde hon fördärva både folket och
 kyrkan, på vad rätt vet jag inte. Om
 havande kvinnor fick se något ovanligt
 eller bli skrämde av något, så kunde det hän-
 da att barnet fick lyfte eller födelsemärke
 och som det var mycket att hon hade att
 iaktaga både mot sig själv och barnet. Skall
 jag meddela det vid ett annat tillfälle.